

Poslovanje podjetja v I. polletju 1970

Čeprav bomo kmalu zaključili novo obračunsko obdobje, je prav, da še enkrat pregledamo rezultate poslovanja v prvem polletju in se ustavimo ob vzrokih takšnega rezultata. V primerjavi s planom smo dosegli naslednje:

Vsebina	Plan	Doseženo	%
proizvodnja	51.202	24.513	48
celot. dohodek	108.603	51.657	48
materialni stroški	75.519	36.697	49
amortizacija	4.204	2.092	50
dohodek	28.880	12.868	45
oseb. dohodki	18.505	8.953	49
dobiček	5.847	1.285	22
povprečni osebni dohodki	450	953	100

Za najhitrejšo oceno uspeha poslovanja je najboljšo merilo dose-

ženi ostanek dohodka oziroma dobiček. Čeprav smo letos planirali najnižje možno delitveno razmerje, smo dobiček dosegli le z 22 % oziroma za približno 170 milijonov manj, kakor smo planirali. Razumljivo je, da je del ustvarjenega dohodka vezan z dokončanjem novih obratov (kodranka, obrat volne), vendar je v veliki meri krivda za neuspeh v nedoslednosti in nezainteresiranosti posameznih služb. Navajamo samo nekaj najpomembnejših vzrokov slabega uspeha:

1. Velika znižanja prodajnih cen artiklov iz tiskanega velurja. Artikli iz uvoženega tiskanega velurja so zaradi zamude pri dobavi ostali na zalogi in ni kazalo, da bodo prodani po regularni ceni. S prodajo po znižani ceni artiklov Tosca, Nela, Kekec in Didtka smo izgubili približno 80 milijonov S di-

narjev. Navedeni artikli niso znižano prodajno ceno krili niti variabilnih stroškov.

2. Asortiman izvoza.

V prvem polletju smo izvažali največ pulije iz helance 10 den po tako nizkih cenah, da nismo pokrili variabilnih stroškov. Zlasti kritičen je otroški puli Mitja, katerega smo izvozili približno 200.000 komadov, pri tem pa izgubili do variabilnih stroškov skoraj 70 milijonov. Ta artikel še vedno izvažamo po isti ceni in bi bilo prav, da poslovni odbor določi politiko izvoznih cen na splošno, primer pulijev iz helance pa posebej obravnava. Izvozna cena bi v vsakem primeru morala pokrivati vsaj variabilne stroške artikla.

3. Izkoriščanje materiala v tehnološkem postopku.

Po podatkih o izkoriščanju materiala v proizvodnji znašajo tehnološke izgube v barvarni 7-8 %, odpadek pa je tudi pri masovnih artiklih znašal celo preko 30 %. Po grupah artikla se je odpadek gibal v sledeči višini:

— kombineže	20—25 %
— puliji	28—30 %
— kopalke	30—35 %
— hlačke (sintetika)	17—20 %
— bombažni izdelki	15—25 %

Z doslednejšo pripravo proizvodnje se da na tem področju še mnogo izboljšati, predvsem zato, ker je prekomerni odpadek predvsem posledica slabe kvalitete pletiva in neuskkljenosti širin pletiva s krojnimi elementi. 1 % odpadka predstavlja vrednost v višini približno 60—70 milijonov S din.

4. Preseganje fiksnih stroškov.

Fiksni stroški nastajajo neglede na obseg proizvodnje in realizacije v isti višini in ta kategorija stroškov bremeni v letošnjem letu naš celotni dohodek z več kakor 2 milijardi S din. Posamezni stroški, tako pisarniški material, potni stroški v tujini, stroški sejmov, bančna provizija ne predstavljajo pomemb-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Proizvodnja v obratu kodranka bo kmalu stekla. Na sliki vidimo razkladanje strojne opreme, ki jo je pripeljal poseben vlak iz Francije v Metliko

6. septembra v Metliki veliko srečanje borcev

Bralci so prav gotovo že slišali, da bo 6. septembra letos v Metliki srečanje nekdanjih borcev XV. SNOUB ter drugih borcev NOV in POJ. Da bi bralce še podrobneje seznanili o proslavi in poteku priprav, smo zaprosili za nekaj odgovorov tovariša Tineta Moleka, ki je predsednik odbora XV. SNOUB ter predsednik pripravljalnega odbora za proslavo 6. septembra.

1. Tovariš predsednik, čemu bo ravno v Metliki zbor borcev XV. SNOUB ter drugih borcev NOV in POJ in zakaj prav 6. septembra?

XV. SNOUB je bila ustanovljena na septembra 1943 v Metliki. V začetku je imela v svojih vrstah pretežno borce iz Bele krajine, po katerih ima tudi dodatno ime »Belokranjska«. Zato je tudi dobila domicil v naši občini. Vsako leto se v Metliki prvo nedeljo v septembru srečajo nekdanji borci NOV in POJ, vsakih pet let pa je dan poseben poudarek srečanju in zboru nekdanjih borcev XV. SNOUB. Letos ima to srečanje še poseben pomen, ker slavimo 25-letnico osvoboditve, izšla pa je tudi knjiga Mileta Pavlina: »XV. SNOUB«.

2. Ali nam lahko opišete potek priprav za srečanje?

Najprej naj povem, da so sedaj sedeži odborov vseh brigad v tistih občinah, kjer imajo te brigade domicil. Tako je sedež odbora XV. SNOUB v Metliki. Vendar smo morali odbor, ki je obenem pripravljalni odbor, razširiti, ker bo to veliko srečanje in bo tudi veliko dela. Na prvem sestanku smo naredili osnutek programa praznovanja in imenovali pododbore, ki bodo skrbeli za potek posameznih delov praznovanja. To so podbori za finančna vprašanja, propagando in tisk, športne in kulturne prireditve, preskrbo in ureditev prostora, dežurno službo in informacije ter odbor za podelitev knjig borcem XV. SNOUB.

Vsi podbori že delajo in priprave v redu potekajo.

3. Kdo vse sodeluje pri pripravah?

V odboru, pododborih in pripravah sodelujejo borci XV. SNOUB iz raznih krajev Slovenije, v delo pa smo vključili tudi mlajše ljudi.

4. Slišali smo, da ste ob tej priliki posvetili precej pozornosti negovanju in prenašanju revolucionarnih tradicij na mlajše ljudi?

Da, saj je to del nepretrgane aktivnosti samega odbora. Tako so učenci višjih razredov belokranjskih osnovnih šol pisali naloge na temo »Kaj vemo o XV. SNOUB«. Tudi športna tekmovanja lahko štejejo za del te aktivnosti. Organizirali bomo tekmovanje v šahu, košarki in streljanju.

5. Kakšen je bil odziv učencev in športnikov?

Do sedaj smo prejeli v oceno veliko število nalog, prav tako so se za športna tekmovanja prijavile ekipe iz Črnomlja, Novega mesta in Metlike. Deset najboljših učencev bo nagrajenih s knjigami o XV. SNOUB, športniki pa bodo prejeli praktične nagrade, pokale in diplome.

6. Ali nam lahko na kratko opišete program praznovanja?

Program se bo začel že v soboto, ko bo v Belokranjskem muzeju odprta razstava o XV. SNOUB. Zvečer, ob pol osmih pa bo na grajskem dvorišču svečana akademija, na kateri bodo podelili nagrade najboljšim učencem in športnikom. Po akademiji bo ob 22. uri na Vesilici zagorel kres. V nedeljo bo med 8. in 9. uro zbor borcev XV. SNOUB brigade na Pungartu, hkrati pa bo na Trgu svobode promenadni koncert metliške godbe na pihala. Na proslavi, ki bo tudi pred spomenikom na Trgu svobode, pa bo po vsej verjetnosti govoril predsednik Republiškega odbora ZZB NOV, tovariš Janko RUDOLF. Po proslavi

bodo borci XV. brigade prejeli še omenejno knjigo Mileta Pavlina, na kar bodo odšli na zabavišni prostor pred Vinsko kletjo in Gasilskim domom.

7. Koliko borcev se bo udeležilo tega srečanja?

Upamo, da se bo srečanja udeležilo vsaj 500 borcev XV. SNOUB, pričakujemo pa tudi večje število borcev in mladine iz vse Slovenije, predvsem pa Belokranjce. Točnega števila udeležencev pa ne bi mogel povedati, pričakujemo pa 5000 do 6000 ljudi.

8. In kako je s finančno platjo praznovanja?

Za celoten program bomo potrebovali 45.000 novih dinarjev. Ta sredstva bomo zbrali s prispevki delovnih organizacij iz vse Slovenije, z reklamnimi oglasi in drugimi prispevki. Do sedaj smo zbrali 17.000 din. Vsi naprošeni nam še niso odgovorili, vendar upamo, da nam bodo in da bomo vsa sredstva zbrali.

Tovariš predsednik, najlepša hvala za odgovore. Obenem bi v imenu bralcev, vseh občanov naše občine in uredniškega odbora zaželel vsem borcem in ostalim, ki se bodo udeležili srečanja, kar najugodnejše bivanje v našem mestu. Pripravljalnemu odboru in vsem, ki sodelujejo pri organizaciji srečanja, pa želimo veliko uspehov pri delu.

Intervju pripravil
Egon Petric

Turistične agencije vabijo na izlete

Kmalu bo tu jesen in pričela se bo sezona izletov. Zato smo v naši gostinsko-turistični organizaciji pričeli sodelovati s turistično agencijo »Kompas«, ki je pripravila vrsto izletov v tujino. Naj vam omenim samo nekaj dvodnevni izletov: Dunaj; Beljak in Glossglockner; Bologna in San Marino; Verona; Verona—Vicenza—Padova—Benecke. Eden najzanimivejših izletov bi bil verjetno izlet v Cortino in na Grossglockner.

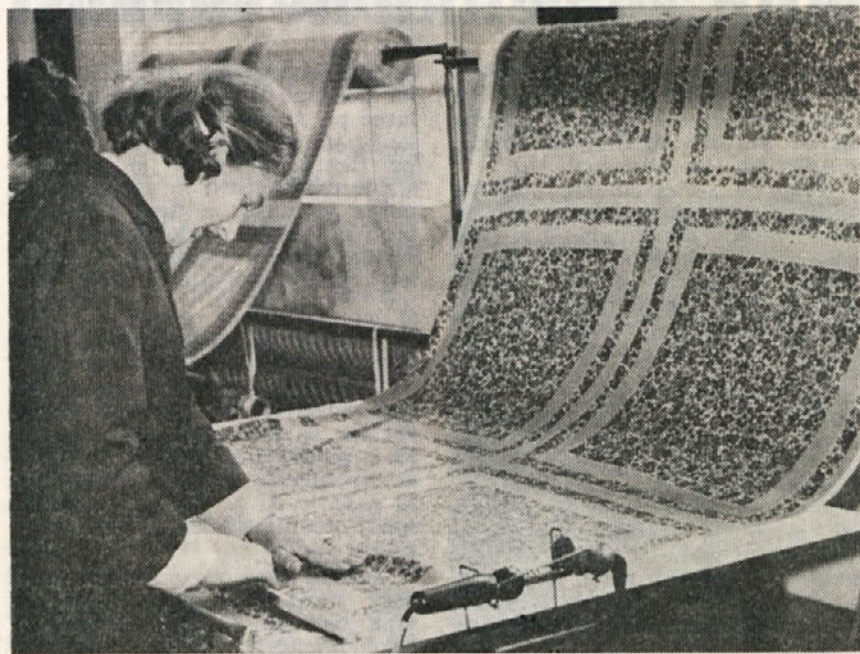
Naštel sem samo dvodnevne izlete, ker menim, da bi bili ti tudi najbolj zanimivi. Dopusti bodo namreč izkoriščeni, vse te izlete pa lahko opravimo v soboto in nedeljo. Seveda pa so tudi cene dostopne. Vse informacije dobite v hotelski recepciji.

Na posebno željo, če bi seveda bilo dovolj interesentov, pa lahko organiziramo tudi izlete po želji udeležencev. Morda bi bili zanimivi ogledi raznih sejmov (Celovec, Gradec), ali pa enodnevni izlet v Trst, združen z ogledom gradu Miramar in Doberdobskega bojišča, znanega iz I. svetovne vojne.

Pri receptorju v hotelu pa se lahko pozanimate tudi za vozne rede avtobusov na vseh republiških progah in pa tudi o železniškem voznom redu. Na razpolago vam je tudi avionski vozni red.

Menjamo tudi vsa tuja plačilna sredstva po veljavnem tečaju jugoslovinske narodne banke.

Jože Novak, receptor

Proizvodnja rut v konfekciji

NOVOST V NASI PROIZVODNJI

Proizvodnja rut

Pred kratkim smo začeli proizvajati naglavne rute iz rayona. Rute se ne kroji na klasičen način temveč na način termičnega rezanja. S tem dosežemo raven rob, ki ga sploh ni treba več robiti s strojem. Ruta pa je za toliko cenejša, kolikor velja čas robljenja. Rob se namreč zavari že pri samem krojenju.

Prvo večjo količino rut s termičnim rezanjem smo že poslali na trg, medtem ko bomo drugo količino za drugega kupca robili s klasičnim robljenjem.

Vso potrebno opremo smo izdelali sami in tako prihranili sredstva za nabavo teh strojev.

V polni zasedbi (4 mize) izdelamo dnevno okoli 3200 rut. Naj omenim še to, da se tako krojene rute veliko laže robi na šivalnem stroju, ker se rob ne cefra. S tem smo zelo olajšali delo šiviljam.

Odločitve organov upravljanja

V tej rubriki želimo seznaniti bralce s problemi, o katerih so razpravljali organi samoupravljanja in posredovati njihovo stališče in sklepe.

Najvažnejša tema, o kateri so organi upravljanja v zadnjem času tudi največ razpravljali, je bil ključni račun za I. polletje 1970. Doseženi rezultati poslovanja v I. polletju nekoliko odstopajo od predvidenih. Poslovni odbor je na svoji seji, dne 24. 7. 1970, temeljito pretehtal poslovno poročilo in v zvezi s tem sprejel določene sklepe, katerih namen je spraviti poslovanje podjetja v predvidene okvire.

Poslovni odbor je zadolžil planško analitski oddelek, da do seje delavskega sveta izdela predlog vseh ukrepov, ki so potrebni za izboljšanje poslovanja. Na isti seji je bil sprejet tudi sklep, s katerim je naložil prodajni službi, da zmanjša zaloge gotovih izdelkov, ki ob koncu meseca septembra ne smejo biti večje, kot znaša 50-dnevna proizvodnja.

Nadalje je prodajni službi naročeno, da najkasneje do septembra pripravi kolekcijo za poletje 1971.

Vodja prodaje je tudi zadolžen, da mesečno poroča o stanju na tržišču, pri čemer mu pomagajo trgovski potniki.

Poslovni odbor je razpravljal tudi o problemih in slabostih nabave in sprejel sklepe, s katerimi se zadolži nabavni oddelek, da pri nabavi surovin upošteva najprej domače tržišče. Če pa tega ni oziroma če ta ponuja blago slabše kva-

litete ali pa če so tuji dobavitelji finančno ugodnejši, naj sklepa pogodbe s tujino.

Ravno tako kot prodajni oddelek se mora tudi nabavni oddelek prizadevati, da zmanjša zaloge surovin na nivo povprečne 2-mesečne porabe.

Pogodbe o nabavah v predstavnitstvu se v prihodnje lahko sklepa jo le z vednostjo vodje nabave.

Polletno poslovno poročilo je bilo tudi predmet razprave centralnega delavskega sveta, ki se je sestal 31. 7. 1970.

Poleg tega je omenjeni organ razpravljal še o kršitvah delovnih dolžnosti ter o redu in disciplini v podjetju.

Že na prejšnji seji je delavski svet razpravljal o hujši kršitvi delovne dolžnosti, ki jo je zagrešil tov. Franc Majzelj, s tem, da je dne 10. 6. 1970 kot vratar v nočni izmeni tako trdno zaspal, da ga ni bilo mogoče zbuditi niti s telefonom niti se ni zbudil potem, ko so mu pobrali vse ključke. Pri tem je treba upoštevati, da je pustil vrata odprta.

Ker je s tem hudo kršil delovno dolžnost, je svet delovne enote predlagal centralnemu delavskemu svetu, da se omenjeni tovariš izključi iz delovne enote. Člani delavskega sveta so na tej seji sprejeli sklep, da se tov. Majzelj kaznuje z milejšo kaznijo.

Kmalu za tem, to je dne 24. 7. 1970, je isti sodelavec ponovno težje kršil delovno dolžnost s tem, da

ni hotel izvršiti nalogov nadrejenih.

Zaradi navedenega je podal vodja splošnega sektorja predlog delavskemu svetu, da se tov. Majzelj zaradi večkratnega kršenja delovne dolžnosti izključi iz delovne organizacije.

Delavski svet predlog o izključitvi tudi tokrat ni sprejel. S tem svojim stališčem je delavski svet onemogočil resnejše obravnavanje reda in discipline v podjetju.

Pri obravnavi rezultatov podjetja v I. polletju je delavski svet pokazal dokaj mlačen odnos do problemov. Zato je bila seja prekinjena.

S tem v zvezi so se takoj sestale družbeno-politične organizacije in kritično ocenile delo centralnega delavskega sveta in odnos tega organa do dogajanj v podjetju. Družbeno-politične organizacije menijo, da je za slabe poslovne rezultate v veliki meri odgovoren tudi centralni delavski svet, ki s svojo nezainteresiranostjo in mlačnostjo podpira nedisciplino v podjetju.

Centralni delavski svet se je ponovno sestal na izredni seji, dne 7. 8. 1970, in skušal ugotoviti vzroke za tako površen odnos članov do problemov, ki bi morali zanimati slehernega člana kolektiva, predvsem pa seveda člane delavskega sveta. Po daljši razpravi, ki je izhajala iz vprašanja odnosa CDS do rezultatov poslovanja in aktivnosti članov centralnega delavskega sveta, so bili sprejeti naslednji sklepi: (Nad. na 5. strani)

Kadilci v obratih so velika nevarnost za požar

Tako nam je povedal Tine Fir, naš industrijski gasilec.

Verjetno ni člana kolektiva, ki ne bi poznal tega našega industrijskega gasilca. Pred nekaj meseci je uspešno končal šolo za poklicne gasilce v Ljubljani. Tja ga je poslalo podjetje, da si bo pridobil čimveč izkušenj in znanja za ta zahteven poklic, ki si ga je izbral.

Biti gasilec v tako velikem podjetju, kot je naše, ni lahko. Odgovornost za naše premoženje in naša življenja je velika. Cesto se srečuje z različnimi težavami, zlasti pa je težko pretrgati z nekaterimi stari navadami. Včasih ne učinkuje niti trdo opozorilo niti ostra beseda, ampak je treba poseči po ostrejših ukrepih.

In vedar je Tine vedno nasmejan in pripravljen s šalo razvedriti svoje sodelavce. Ustavili smo se pri njem bo avtomobilu in mu zastavili nekaj vprašanj o njegovem delu, problemih ter načrtih našega gasilskega društva.

Zanima nas, kakšna je organizacija naše protipožarne službe?

Z organizacijo sem zadovoljen. V sistem protipožarne obrambe je vključenih preko 50 delavcev, organizirani so v treh gasilskih desetinah, rezervah in poveljstvu. Gasilno orodje našega društva je naj-sodobnejše. Imamo tudi svoj avtomobil za prevoz brizgalne in drugega orodja.

V letošnjem letu je bilo v Sloveniji veliko požarov po različnih podjetjih. Kako gledaš na ta pojav in ali je tudi pri nas nevarnost, da začne goret?

ODLOČITVE ORGANOV UPRAVLJANJA

1. Člani centralnega delavskega sveta morajo v prihodnje prisostvovati sejam svetov enot v obratih, katere zastopajo.

2. Na vsaki sej morajo člani centralnega delavskega sveta kot predstavniki posameznih enot poročati o delu in problemih v svojih enotah.

3. Centralni delavski svet zahteva večjo osebno odgovornost posameznih sodelavcev, ki so zaposleni na režijskih delovnih mestih in v upravi.

4. Centralni delavski svet zahteva boljše sodelovanje z vodilnimi uslužbenci in predstavniki posameznih strokovnih služb.

5. V bodoče se v primeru nediscipliniranosti posameznega delavca pokliče na odgovornost tudi njegovega nadrejenega.

6. Disciplinske prekrške bo v prihodnje centralni delavski svet strožje obravnaval.

Na žalost smo imeli že priložnost preiskusiti našo opremo, ko smo sodelovali pri gašenju požarov na več krajih v Metliki, na Brodu, v Adlešičih, na Gorjancih itd.

Premalo se zavedamo, kolikšne milijarde se spremenijo v dim in pepel zaradi malomarnosti, površnosti ali pa hudobije. V vsakem podjetju so kadilci največja nevarnost za požar. Tudi pri nas je veliko kadilcev. Z njimi imam težave, ker ne upoštevajo mojih opozoril, temveč mi kljubujejo s pripombami, naj ne bom »važen«. Zaradi odvrženega ogorka lahko čez noč ostane brez zaslužka celoten kolektiv. Tega naj se kadilci zavedajo, posebno pri raztezalnem stroju.

Do sedaj sem kadilce le opozarjal in prosil, vendar nameravam vse večje nevarnosti in pogostih požarov po drugih podjetjih odslej ukrepati drugače. Vendar tu še enkrat prosim vse delavce, naj kade le na zato določenih mestih in naj skrbno pospravijo ogorke.

Kakšno pa je sodelovanje med teboj in obratovodji ter mojstri?

Zgodi se, da ostanem brez moči pri delavcih, ker imajo slab vzgled pri vodstvu obratov. Obratovodje in mojstri bi se morali zavedati, da so sami odgovorni za red in disciplino v svojem obratu. Primerno tej svoji odgovornosti bi se morali tudi vesti do delavcev.

Kako naj delamo, da ne bi izbruhnil požar?

Vsi zaposleni morajo upoštevati prepoved kajenja na delovnih mestih. Delo z vnetljivimi tekočinami

se mora opravljati na prostem ali na posebno določenih mestih. Delavec pri stroju naj pazi na odpadke in jih naj meče v posode in ne po tleh. Prav tako je potrebno stroje redno čistiti in vzdrževati. Za požar je zlasti nevaren bombažni prah na strojih. Zato posebej opozarjam delavce v okrogli pletilnici, naj temeljito očistijo ta prah s strojev.

Kako se je treba ravnati v primeru, če izbruhne požar?

Predvsem ne smemo narediti panike. Delavci naj ohranijo mirno kri ter se brez prerivanja napotijo k najbližjemu izhodu. Bolj pri seben delavec pa naj z aparatom za gašenje, ki je v bližini, poskuša ogenj omejiti, dokler ne pridejo gasilci.

Ze dalj časa opažamo, da vadita naša moška in ženska desetina vsak dan od 13. do 14. ure. Za kakšno tekmovanje pa se pripravljate?

Pripravljamo se na tekmovanje industrijskih gasilskih društev Slovenije, ki bo 13. septembra v Novem mestu. Udeležili se ga bosta moška in ženska ekipa. S pripravami sem zadovoljen. Predelali smo že težak program in upam, da se bomo na tekmovanju dobro uvrstili.

V imenu naših bralcev in članov kolektiva želimo našim gasilcem, da se čim bolj izkažejo in prinesejo s tekmovanja diplomo, s katero bo poplačan njihov trud na vsakodnevni njihovi vajah.

Tine Fir skrbi med drugim tudi za naš gasilski avtomobil

Iz naše šole - Iz naše šole - Iz naše

UCNI USPEH NA POKLICNI SOLI »BETI« METLIKA OB KONCU ŠOLSKEGA LETA

Na poklicni šoli »BETI« Metlika je bil ob koncu šolskega leta zadovoljiv učni uspeh.

V 1. a letniku je izdelalo 29 učencev, to je 90,62 %, z negativnimi ocenami pa so trije učenci in imajo pravico do popravnega izpita.

V 1. b letniku so izdelale vse učenke in je uspeh 100 %. Izmed 14 učenk sta dve odlični, osem prav dobrih in štiri dobre. Učenke zaslužijo pohvalo, ker so kljub težkim pogojem, zaposlene so v konfekciji in obenem še obiskujejo šolo, dosegle najboljši učni uspeh na šoli.

Tudi v 2. a letniku so učenke izdelale 100 %, pri zaključnih izpiti pa je bil uspeh takle: od 27 učenk je bila ena odlična — Vrban Jožica — prav dobrih je bilo šest, dobrih štirinajst, zaključnega izpita pa ni napravilo šest učenk.

S takim učnim uspehom je učiteljski kolektiv na poklicni šoli »BETI« in kolektiv TC Kranj zadovoljen, ker ve, da je uspeh realen in se bodo učenke s tem znanjem lahko vključile v redno proizvodnjo in uspešno opravljale svoje delo.

V SEPTEMBRU SE BOMO SREČALI Z NOVIMI OBRAZI

Poklicna šola »BETI« Metlika je tudi letos imela razpis za vpis v prvi letnik poklicne šole konfekcijske smeri. Na razpis se je javilo 54 kandidatov iz Bele krajine, Posavja, Hrvaške in od drugod. To je dokaz, da je šola pridobila na ugledu in zanimanje za to vrsto

POSLOVANJE PODJETJA V PRVEM POLLETJU 1970

Nadaljevanje s 1. strani

nega zneska; vse prekoračitve skupaj pa zmanjšujejo ostanek dohodka za približno 10 milijonov.

Vse prikazane stvari so vzrok za nizko dosežen ostanek dohodka. V večini primerov ni nikjer objektivnih razlogov, da se je poslovanje tako odvijalo, saj se z nekoliko večjo prizadevanostjo posameznikov stanje že v začetku drugega polletja popravlja ravno na področjih, ki so bila prej kritična. Na podlagi doseženih rezultatov se v našem podjetju formirajo tudi osebni dohodki in zato se moramo zavedati, da si dejansko osebne dohodke krojimo sami s svojo prizadevanostjo in doslednostjo. Tudi organi upravljanja bi morali kritičneje obravnavati prikazane pomanjklivosti in odločneje podpirati politiko vodstva podjetja.

profila poklicnih šol raste. V prvi letnih poklicne šole je bilo sprejetih le 34 kandidatov, ki so uspešno opravili sprejemni izpit iz slovenščine, matematike, spretnosti in

spoznavanja barv. Redni pouk na poklicni šoli se bo pričel prvega septembra in več kot sto mladih deklet bo ponovno oživelu tihe in mirne šolske prostore.

Predsednik izpitne komisije, direktor Peter Vujčić govori učenkam po uspešno opravljenimi zaključnimi izpiti

Marketing kot izhodišče za tržne odločitve

Pojem marketinga

Pogosto definirajo marketing kot dejavnost poslovnih aktivnosti podjetja, usmerjenih v premik blaga ali storitev od proizvajalca do potrošnika. Njegovo razvojni pot pa lahko razdelimo na tri stopnje:

V prvi stopnji marketing še ni obstajal. V tem obdobju je posvečena največja pozornost proizvodnji, prodaja pa je bila zapostavljena. Obstajal je sicer prodajni oddelek, toda njegova vloga je bila v izvrševanju nalog, ker so bile cene odvisne od proizvodnje oziroma lastne cene, ne pa od gibanja cen na trgu. Tako poslovanje je bilo popolnoma logično, ker je bilo vpraševanje po proizvodnih veliko večje kot proizvodnja. Zato ni bilo vredno organizirati službo, ki bi se ukvarjala z marketingom. Takšna situacija ne more dolgo obstojati. Tehnologija se vse hitreje razvija, zahteve potrošnika so vse večje. Proizvodno podjetje, ki ne sledi zahtevam potrošnika in ne spremlja konkurence, kmalu kaže znake slabega poslovanja. Prepozno se pojavlja na tržišču z novimi proizvodi. To podjetje sicer spremlja spremembe v lastni panogi, vendar se ne čuti tako sposobno, da bi lansiralo med prvimi nov proizvod. Če

tudi predstavljajo ti proizvodi originalno rešitev, potrošnik pogosto nudi odpor zaradi visoke cene, a praktično nudi enako uslugo kot enostavnejši sorodni izdelek. Na tak način cena lahko ovira napredek podjetja. To privede podjetje do tega, da proizvaja celo vrsto nepotrebnih artiklov. Skratka, podjetje je angažirano na poslih, ki mu ne prinašajo ugodnih rezultatov poslovanja v tem obdobju. Podjetje je prisiljeno razvijati prodajno službo, da bi s tem pospešilo prodajo. Nemogoče je, da bi podjetje dalj časa lansiralo na trg izdelke, ki so predragi, izven mode in neprilagojeni zahtevam potrošnika. Prisiljeno je, da vnese določene spremembe v organizacijo in se prilagodi zahtevam tržišča.

V drugi stopnji marketinga se teži na tem, da se izdelava proizvod po željah potrošnika, da je proizvodnja rentabilna. V tem je tudi razlika od predhodne faze, kjer je bila bistvena organizacija proizvodnje. Katere so obveznosti strokovnjakov za marketing v tej fazi? Najprej morajo proučiti tržišče, njegovo tendenco, gibanje cen, stanje konkurence itd. Iz teh podatkov morajo določiti lastnost proizvoda, predložiti metode in plan prodaje. Ščasoma se pojavi potreba po posebnih službah, ki bi se ukvarjale z marketingom posameznih izdelkov.

Marketing kot izhodišče za tržne odločbe

Nadaljevanje iz 5. strani

V tretji stopnji marketinga obstaja že širši proizvodni program in je služba za marketing še bolj komplicirana. Ključna osebnost v tej fazi je vsekakor vodja marketing službe. Ta je odgovoren za politiko proizvodnje in vsklajevanje celokupne akcije. Prav tako sodeluje z drugimi službami: sektorjem prodaje in proizvodnje. S sektorjem prodaje glede predvidevanj, s proizvodnjo pa, da bi se seznanil z lastno ceno. Vodja marketing službe mora biti seznanjen tudi z nekaterimi podatki, ki se dobijo izven podjetja. Te podatke mu nudi služba za raziskavo tržišča, ki ima osnovno nalogo, da zbere čimveč podatkov, ki se nanašajo na ekonomsko situacijo. Ti podatki zajemajo nacionalno in mednarodno ekonomsko politiko, probleme prodaje, razvoj in tendenco tržišča, za katerega je podjetje zainteresirano, ter ekonomsko in konjunktorno stanje na tržišču.

Odgovorno vlogo v tem sistemu ima tudi planer. Ta se bavi s problemom predvidevanja, kar mu omogoča formuliranje hipotez za politiko proizvoda in usklajevanje s planom podjetja. Na koncu je vodja prodajne službe odgovoren, da izdelek prodaja. Ta skrbi, da izdelek pride do potrošnika.

Rezime: Dejavnost podjetja mora biti usmerjena k obstoječim in nastajajočim potrebam na trgu in se ne sme omejevali le na prodajno dejavnost, marveč se začneja usmerjati že v pripravi poslovnega programa. Prodaja je še vedno preveč v senci proizvodnje in teče, ne glede na spremembe na tržišču, še vedno po starih tirnicah. Ker ima funkcija prodaje ključni položaj v podjetju, pride marketing do izraza v prodaji podjetja, ki uporablja vse prodajno usmerjene ukrepe, jih zaokroženo in koordinirano uporablja in na tej podlagi usmerja celotno dejavnost podjetja. Naloga vodenja podjetja nikakor ni v pretirani optimalnosti kombinacije proizvodnih faktorjev, marveč v usmerjanju podjetja k tržišču, in to bolj v kvalitetnem kot pa v kvantitetnem smislu. Marketing zasnova omogoča, da podjetje postane na tržišču elastično in tako zmanjšuje tržne razlike. Marketing zahteva, da se poslovna aktivnost podjetja vskladi s tržnim povpraševanjem. Vidimo torej, da koncepcija marketinga neposredno vpliva k uspešnemu poslovanju podjetja, posredno pa k realizaciji ciljev narodne ekonomske politike.

Kaj sta povedali Milena in Boža

Čas malice je bil. Iz delavnice za praktični pouk se je usula gruča nasmejanih deklet, vmes tudi dva fanta. Med zadnjimi so stopale tudi instruktore Pavlovič Milena in Bevec Božena.

Pogovor je bil vsakdanji, o delu, težavah in uspehu. Milena je že šest let v tovarni. Pred leti je končala poklicno šolo in nato opravljala delo mojsterice v konfekciji. Februarja meseca pa sta skupaj z Božo, ki je končala srednjo tek-

je bil razveseljiv. Ne bojita se dela ne odgovornosti, želita, da bi v praktično delavnico dobili stroje na katerih bodo lahko delali isto kot v proizvodnji, oziroma več, da se bodo učence lahko po enem mesecu rednega dela vključile v proizvodnjo in dosegle postavljeno normo.

Na vprašanje, če bi ostale v prosvetni službi, če bi imele pogoje, so se pogledi križali. Milena si želi nazaj v proizvodnjo, Boža pa je

Spominska fotografija posneta po zaključnih izpitih na Poklicni šoli. Poleg učenc so na sliki še predavatelji, predstavniki Tekstilnega centra Kranj in člani izpitne komisije

stilno tehnično šolo v Kranju, prevzeli delo inštruktoric v poklicni šoli. Na vprašanje, kakšen je bil prvi vtis ob vstopu v učiteljski kolektiv in šolsko delavnico, sta se le grenko nasmehnila in dejali, da sta morali zagristi v trd oreh, če hočeta, da bosta dosegli tisto, kar od učenc zahtevamo, da bodo kos delu v konfekciji.

»Ni lahko«, je dejala Milena, »ob učenju nastopa še važen faktor vzgoja. Boža pa je o sebi povedala tole: »Za ta poklic sem se odločila po lastni želji, predvsem pa zato, ker sem želela ostati v Beli krajini, doma med tistimi, ki so mi pomagali, da sem prišla do poklica.« Povedala je še to, da je pri dosežanju delu spoznala, da ji je šola nudila premalo praktičnega znanja. Toda človek z lastnim hotenjem lahko tudi to doseže, če se v delo zagriže in spremlja proizvodnjo.

Vprašala sem ju, kakšne želje imata na delovnem mestu. Odgovor

komaj slišno šepnila: »Pri tekstografu želim delati!«

Vendar sta obe hitro to popravili, da ne mislita s tem kazati odpora do šole. Nasprotno, učiteljski kolektiv naju je lepo sprejel, vsi smo enaki, učenci nas silijo, da se moramo izpopolnjevati, ne moti nas strogi red in disciplina s strani vodstva šole.

BETI
je list nas vseh zato
sodelujte z dopisovanjem

Rade bi le to, da b se uresničile naše želje in zahteve ravnatelja šole glede obsega programa šole.

Pogovor je prekinila inštruktorka Martina: »Malice je konec, v delavnico, tam nas čaka dvaintrideset uka željnih glav!«

Srečanje mladih ustvarjalcev

Jugoslovanskega srečanja mladih ustvarjalcev Sutjeska 70 se je udeležila tudi metliška mladinska igralska skupina Osip Sest. Na Tjentištu so se zbrali mladi pesniki, pisatelji, igralci, kritiki, slikarji, glasbeniki, novinarji in filmski ustvarjalci. Najbolj so se seveda uveljavljali pesniki, ki so recitali svoje pesmi, kadar je bilo treba ali ne. Tako je bilo poezije dovolj, skoraj preveč za vroče bosansko sonce, ki je žgalo, ne oziraje se na nas, ki smo se komaj držali na nogah. Sicer je bilo zanimivo poslušati — a bi bilo še bolje, če bi se ti mladi ljudje znebili patetičnosti pri izvajanju in če bi v svojih delih pesmih globlje posegli v mladinsko problematiko. Edino pesmi o Janu Palachu je to uspelo.

Organizatorji so se trudili, da nam v mladinskem centru na Tjentištu ne bi bilo dolgočasno tistih pet dni, ki smo jih nameravali preživeti med visokimi bosanskimi hribi. In ni nam bilo. Že drugi dan smo krenili na krajši izlet k spomeniku Kosturnica. Tu so shranjene kosti med vojno pobitih ljudi. Krajši nagovor in kup recitacij. Fotografski aparati so škrtali, kamera sarajevske televizije je brnela... Podobno je bilo pri spomeniku legendarnega narodnega heroja Save Kovačevića. Sproščenost pri podajanju pesmi, domačnost, pristnost. Kaj takega Slovenci ne zmoremo. Ob koncu smo skupno zapeli pesem: »Što to huči Sutjeska«.

Metličane — bili smo edini predstavniki Slovenije — so prav lepo sprejeli. Ob jezeru Dolnje Bare je bila smrtna tišina, ko smo recitali Jamo Ivana Gorana Kovačiča. Stiski rok, čestitke, odkritosrčne pohvale. Navdušenje, da so slišali to edinstveno poemo naše revolucije v slovenščini. Ganjen je bil tudi narodni heroj Vlado Šegert. Bili smo zadovoljni.

Slikarji — udeleženci srečanja — so pripravili dve razstavi. Bili sta vredni ogleda in nemalo pozornosti so vzbudile slike Metličana Zorana Hočvarja. Zoran je opremil tudi tretjo številko Biltena, lista, ki je izhajal vsak dan in so ga dobivali vsi udeleženci zastonj. In kakšen je bil povzetek naše prisotnosti na Sutjeski? Veliko smo videli, veliko slišali, navezali stike z mladimi iz vse Jugoslavije, se marsičesa naučili in ne nazadnje — ponesli smo ime Metlika osemsto kilometrov daleč na tla, kjer so se odvijali med NOB hudi boji. Pa tudi: lepo smo se imel, čeprav smo trepetal pred potjo domov, zakaj potovanje skozi Sarajevo, Jajce in Fočo do Tjentišta je bilo zelo naporno. Vračali smo se sicer po drugi poti, a smo prišli domov kljub temu zelo utrujeni.

Zdrav duh v zdravem telesu. Tega se naši nogometni ekipe zavedata. Na sliki prizor iz nogometne tekme med upravo in proizvodnjo

BETI

Metlika

BELOKRANJSKA TRIKOTAZNA
INDUSTRIJA

s svojimi OZD v Črnomlju, Dobovi,
Mirni peči in Gosturjem pozdravlja
borce XV. SNOUB Belokranjske!

Izven šolskih prostorov

Dostikrat kdo godrnja, da je današnja mladina »taka in taka«. Vendar je včasih v njej tudi kaj koristnega. Potrebna je tovariških nasvetov starejših in pravičnega usmirjenja. Na poklicni šoli je bilo v šolskem letu 1969/70 triinšedeset učenk. Pri pevskem zboru jih sodeluje kar 34 in rade pojejo. Res, da niso pokazale, ne vem kakšnih posebnih uspehov, a smo zadovoljni tudi s tem, da so nastopale kar petkrat na prireditvah v Metliki, za Zupančičevo nagrado in na pevski reviji v Zagorju. Škoda, da zbor razpade, kakor hitro se dekleta zaposlijo. Zakaj, se bo mar-

siko vprašal? Je pač težko izbrati primeren čas, ki bo odgovarjal tako pevkam in zborovodji Stanetu Fuxu.

Ne samo petje, tudi šport je priljubljen med učenkami. Košarkarska ekipa poklicne šole je dosegla drugo mesto na medobčinskem tekmovanju v košarki v Novem mestu, v Metliki pa so premagale ekipo iz medicinske šole v Novem mestu.

Vse to pa je še premalo. Z učenci moramo delati več izven šolskih prostorov, pa bodo imeli zaupanje vase in v nas.

Dragica Nenadić

Novost jesensko - zimske sezone

Ker so v našem podjetju zaposlene predvsem ženske, se nam zdi prav, da jih seznanimo z novostmi v jesensko-zimski sezoni.

Pri oblekah ima zopet prednost linija, vitek pas, ki je zelo poudarjen, medtem ko je spodnji ali zgornji del obleke često nabran. Ramena so ozka, rokavi pa so ob ramenu ozki in oprjeti, često pa se zvončasto razširijo, tako da so ob zapetju nabrani in stisnjeni v ozko manšeto. Se vedno so zelo priljubljeni kazaki s pasovi, medtem ko bo navadno krilo zamenjalo hlačno krilo.

Pri izbiri blaga bomo lahko izbirali med jacquardi, svilenimi, volnenimi, velur in lamé žoržeti, volnenim krepom in potiskanim šifon žametom ter atlasom. Vzorci pri oblekah so geometrični.

Kostimi. Klasični kostim, to je jopica in krilo, se v tej sezoni redko pojavljajo. Kostime sestavlja novo hlačno krilo, segajoče do sredine meč, in kratka ali dolga jopica. Zraven se bo lepo podala palerina. K takemu modelu sodijo oprjeti škornji. Sploh so se znova pojavile palerine, ki pa jih samostojno ne nosimo, ampak kot komplet k hlačam ali hlačnemu krilu.

Plašči. Iz kolekcij so izginili mini in maxi modeli. Namesto njih so se uveljavili »MIDI« modeli, kar predstavlja dolžino do sredine meč. Nekateri modeli so tudi nekoliko daljši, približno 25 cm od tal.

Plašči so okrašeni z vrvicami, usnjem in krznom. Krzno se zlasti pojavlja na spodnjem robu plašča in na ovratniku. K takemu modelu lepo pristojna kučma. Prav priljubljeni so še vedno plašči, ki se zapenjajo z dvema vrstama gumbov, modeli s kratkimi palerinami preko ramen ter redingoti s precej zvončastim doljnjam delom.

Vzorci blaga so dosledno geometrični, srednje veliki ali celo majhni. Navdih za nove vzorce najdemo ob egipčanskih ornamentih. Izbira blaga za plašče je velika. Tako imamo kombinacijo čiste volne

s kašmirsko ali moher volno. Se vedno je zelo priljubljen tweed, zlasti črtast tweed z boucle garnom. Pojavlja pa se tudi velur in tuh ali velur z mešanico kašmirske volne. Se posebno zanimiv je posnetek pletenja, vtisnjena na volneno blago. Priljubljen pa bo tudi jacquard.

Usnjeni izdelki. Torbice so obdržale športno obliko. Okrašene so z metalnimi brošami, ki so gladko oblikovane. Od normalno velikih bomo izbrale tudi večje s srednje dolgimi ročaji.

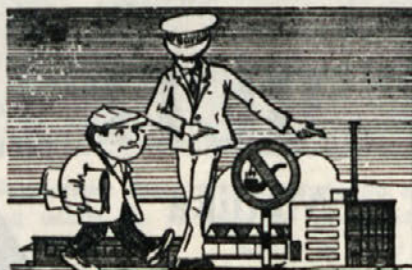
Pri čevljih bo prevladoval semiš. Oblika je umirjena, pete so zmerno visoke in ne preširoke. Na prednji strani so čevlji rahlo zaočkroženi, brez večjih okrasov ter precej visoko zaprti.

Barve. Prevladujejo temne barve. Med rdečimi odtenki prevladuje rjasta, vinsko rdeča, karminasta in opečna. Med vijoličasto štejemo barvo jajčec (malencan), čebule in barvo starih strešnih opek. V modrih odtenkih ločimo: svinčeno sivo, jekleno modro, modro kot večerno nebo, petrolejsko in mornarsko modro. Od zelenih barv prevladujeta stekleničasto zelena in reseda zelena barva. Rjava je pomešana z rdečkasto, pogosto pa so temno bronasta, cimetno rjava in kakav, ki bodo med vsemi odtenki za jesensko-zimsko kolekcijo najbolj privlačne.

Upamo, da boste za bližajočo sezono lahko izbrale nekaj primernege zase ter tako popestrile svojo garderobo. Pri izbiri vam želimo veliko iznajdljivosti.

K R O N I K A

V mesecu avgustu smo dobili naslednje nove sodelavce:

v upravo: Maks Koležnik, Lovro Ribič, Franjo Kapčič, Nikola Ladička, Dragan Popović.

v kodranko: Nikola Vukmanič, Frančišek Pušič, Niko Damjanovič, Terezija Bekelja, Anica Suštarič, Stana Crnič, Ana Planinc, Dragica Vidovič, Viktorija Ivančič, Barka Radakovič, Bosiljka Rujevčan, Seka Utješinovič, Zdenka Vinski, Angela Panjan, Vida Tatter, Darinka Štimac.

v konfekcijo: Blagaja Toševski, Biserka Pavlovič, Ana Jurinčič, Marija Skube, Grozdana Polimac, Marjanca Štrucelj, Marija Skube, Martina Nemanič, Slava Fundič, Ana Lukunič, Milena Rom, Vida Pavlovič, Milena Zele, Nevenka Milek, Cirila Vardijan, Jožica Stepan, Ivan Bekelja, Terezija Kure, Katarina Kobe, Nada Cindrič, Marjeta Kompare, Ružica Vrbčan, Mira Vrlinič, Marica Vardijan, Anica Popovič, Slavica Novosel, Slavica Šterk. v obrat volne: Ružica Čulig, Ana Križan, Ivanka Bučar, Mira Stazinski, Marija Požek.

Iz delovnega kolektiva so odšli:

Polajac Marko, Cvetka Klanjšek, Tone Rus, Marta Nemanič, Danica Drakulič.

Poročile so se:

Emilija Cesar, poročena Ihan, Alojzija Kovačič, poročena Zagar, Ana Znidaršič, poročena Jankelj, Marija Kelher, poročena Sotler, Jožefa Brunskole, poročena Vlašič, Marija Šimec, poročena Simonič.

Rodile so:

Zorica Kosturin — deklico, Marija Suštarič — dečka, Barica Gradašević — dečka, Duška Guštin — deklico, Stana Bajuk — deklico, Jožica Cigič — dečka.

» B E T I «

Izdaja: Belokranjska trikotna industrija Metlika.

Ureja uredniški odbor:

Silva Dular, Mirko Jelenič, Jurij Matekovič, Stane Mrvar, Dragica Nenadič, ing. Franc Oletič, Slavko Šilar, dipl. ing. Ružica Škof.

Odgovorni urednik:
Mirko Jelenič

Izhaja mesečno v 1200 izvodih.

Tisk: Papirkonfekcija, Krško.